

דם הנדה פרק שביעי נדה

מסורת הש"ס

(א) וּמוֹסַפְתָּא מִיַּד לְהֵאֱלֹהִים הָיִיד
 מִיָּד (ד) אֵלֶּה פִּיחַ מִיָּד, מִיָּד
 וּמוֹסַפְתָּא מִיָּד, (ג) מִיָּד מִיָּד:
 עֵינֵינוּ: (ה) מִיָּד: חֲגֻגַת הַסֵּד:
 פִּסְחִים: כֹּס: מִיָּד: כִּסְרֹת:
 כֹּס, (ז) עֵינֵינוּ: כִּסְרֹת: עַל:
 הֵאֱלֹהִים, (ח) עֵינֵינוּ: עַל:
 (ו) שֹׁפְטִים מִיָּד, (י) יִכְמוֹת
 (כא), כִּלְמֵי מִיָּד (יב) וּמוֹסַפְתָּא
 לְהֵאֱלֹהִים (יג) מִיָּד, וְלֹא כֵן
 סִכְכֹת אֵלֶּיךָ הֵאֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ
 יִהְיֶה חֲזָרָה מִיָּד וּמוֹסַפְתָּא כִּי עֵי
 כִּרְבִּי עֵינֵינוּ מִיָּד לְהֵאֱלֹהִים
 (מ"ב), (ט) עַל כֵּן,

תורה אור השלם

1. לא תסגיר גבול רצף אשר
גבולו ראשונים בגללתך אשר
תחול בארץ אשר יי אלדך
נתן לך לרשתה:
- דברים ט ז
2. לא תקלל חרש ולפני עור
לא תתן מכלל ודאת
מאלדך אני יי ויקרא ט ז
3. ועברו המקרים בארץ
וראה עצם אדם ובנה אצל
ציון עז קרבו אתו המקרים
אל גיא המזון גוג:

יחזקאל לט טו

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה חזן וכו' קבר
תחת אחד האהלים: (ג) ד"ה
פרעונו אבנים גדולות: ד"ה
גית הפסס וכו' רנקן
כסיות: (ד) ד"ה שאין וכו'
הכסותו הקד"ה וכו' ומה
במחלוקת וכו' שהחזיר מחלוק על
פני: (ס) ד"ה קמ"ל וכו' עובר
לנעושה מ"ל ויתבה מחסו
נמחק: (ז) תוב"ד ד"ה ודלמא
וכו' תנן הומדרות רש"י:
(ח) ד"ה גית הפסס וכו' וזכוס
יחד כוללם האשטוסים: (ט) ד"ה
אמר וכו' דלמא טעמא הוה וכו':

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דקאביל מינה
ותרומה שמואה באזהרה וכו'.
תמיהני הא אכילת תרומה
שמואה אסור רק בעשה עי'
יבמות עג ע"ב וז"ע:

הגהות הגר"א

[א] גמ' אצנים פרעות. חיצת
אצנים נמחק:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א] גמ' מאי דרוש לא תקיף. נ"ב
ע"ן מג"א ס' תקכו ס"ק כ
ובפירוש משניות לרמב"ם
במשנתנו ודו"ס:

תום' הרא"ש

בבן טמא. וזיתמה ומה בכך
אפי' הוא אסור לזנות
בכית הקברות דננון מביטא
ליה בניור וכתן (ובכית
הקברות) אי ענו שהיה
למלקות, ואמרין מי בפי'
מיין אמר כי הוא וכן שהוא
עומד מהקברות והושטין
לו מתו ומת אחד חייב. וי"ל
ודמות ליה לזו את דרב אחא
א"ל כסרי כשהוא עומד
מוהר עד מלקותיו שומא:
א"ל הסיק' לנו תאריי. וי"ל
שידוע לנו בדראי שמת קבור
תחתיו ואילו ידוע לנו אחת
איהו מן הענפים וכן אחת
נאמן לומר תחת ענף היה הוא
קבור אפי' הוא הולך תחת
הענפים שאינו מקפד על ספק
טומאה בדמורס כשהוא דאנו
נאמן אלא בתוך על פי כולה.
ומה שפרש"י אילן הסמך
לכית הקברות ופסעסין אכל
שם אורחא דמילתא נקט אבן
על סמך שיהא איהו שפס
לומר קבור תחתיו אם היה שפס
לא היה הכותי נאמן אלא
הספק על פני כולה ואפי'
בבן טומאה דבריה"י ספיקו
טורו הוא גזר רבנן: ב"ם
הפרס. פוש' על ש' פ

פלים: לא חסיג גבול רעד.

נאמנין לומר קברנו. דמידי
להו ולפני עור לא סתן
ולא איכפת להם אם אנו

א) מאי דרוש¹ לא תסיג גבול רעך אשר גבולו ראשונים בנחלתך כל שיש לו נחלה יש לו גבול כל שאין לו נחלה אין לו גבול נאמנים לומר קברנו והא לית להו² ולפני עור לא תתן מכשול א"ר אבהו בכהן עומד שם דיילמא כהן טמא הוא דנקיט תרומה בידיה ודיילמא תרומה טמאה היא דקאכיל מינה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא לא בקיאי ביצירה קמ"ל: נאמנין על הבהמה וכו': והא לית להו ולפני עור לא תתן מכשול א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בנגוז ועובד אי הכי מאי למימרא מהו דתימא לא בקיאי בטינוף קמ"ל: נאמנין על ציון וכו': ואע"ג דמדרבנן הוא כיון דכתיבא מזהר וזהירי ביה דכתיב³ וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון: אבל אין נאמנין לא על הסככות וכו': סככות⁴ דתנן אלו הן סככות אילן המיסך על הארץ פרעות דתנן א) אבנים פרעות היוצאות מן הגדר בית הפרס ב) א"ר יהודה א"ר שמואל גמנפח אדם בית הפרס והולך ד רב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר בית הפרס שנידש טהור ותנא יחורש בית הקברות הרי זה עושה בית הפרס ועד כמה הוא עושה מלא מענה מאה אמה בית ארבעת סאין רבי יוסי אומר חמש ולא מהימני והתניא שדה שאבד בה קבר נאמן כותי לומר אין שם קבר לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר אילן שהוא מיסך על הארץ נאמן לומר אין תחתיו קבר לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר א"ר יוחנן במהלך ובא על פני כולה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא רצועה נפקא קמ"ל: זה הכלל כו': זה הכלל לאתויי מאי לאתויי תחומין ויין נסך:

הדרין עלך דם הנדה

גזרו בצוילה דתניא צמוע
צאצד צה קצר ושנחש צה
וופו של קצר. דכיון דלמרי
הוא מעיד וגופו של קצר
גין על בית הפרס ועל (צית)
כיון דעל פני כולה מהלך
תנני' דקתני דאין נאמן כגון
אחת הלכך אפילו במקום
לא תני' מאי נאמריה
יטעא לן דקצר הוא צה והוא
הקצר ואי לאו דקים ליה
מן השדה ונקראת על שם
ומאה והוא עבר מספקא
ר' יוחסיה עובר (א) בצוכה
תמנין לומר עד כאן תחום
לה: ויין נסך. דאין כותי
טובים:

הדרין עלך דם הנדה

א הוּסר וְהוּ יֵאוֹשׁ צַעֲלִים:
וְיִוֵּן שִׁנְיָשׁ וְנִרְמַם בְּרָגִלִים יִיִּ
וְתִתּ [רַפְּיָא] מִפְּרָשׁ הַדֶּהֱן ק' א
הֶלֶךְ וְצֹא עַל פְּנֵי כֹוֶה לֹא
צִוּוּ דִמְהִימָן אֲדֹאֲרִימָא
הַ לְמַתְנִי רְבוּתָא לְאִשְׁמוּעִין
וְדֹקָא בְּצִדָּה זֶה קִבֵּר וְאִ
לְעִיל וְהִי דִּהֶנְהֻט וְלֹא אֲכִיל

בז.

עין משפט
נר מצוה

ל א ב מיי פייג מהל' טומאת
מת הלכה ב:
ל א ג מיי פיי מהל' קרבן פסח
הלכה ח:
ל ב ד ה מיי פיי מהלכו'
טומאת מת הלכה א:

מוסף רש"י

[illegible]

תום' הרא"

השעצמות נפרסין ונפרסין
במדרס רגלי אדם וְ
מחורשהה ארס ארס
שארבו בו קבר אל שריר
טעמא דרבי קרי לית תפרס
בפיק דמדמד קטן. וי"ל דאבא
שקרי לשרה (שפאבד)
[שורשנו] בו קבר בית מדרס
קרי לית נמי לשרה חכ"א
לשון בית המדרס הוי על
שפרסות רגלים מנענין לילך
שם מפני הטומאה. תניא
דמדמד קטן (וי"ל דאבא) תניא
בו בית הפרס ק"ל שרד שארבו
בו קבר שרד שרד בו קבר
ושרד כוכין ומפרש שרד
בזבים שמוס יארש בעלים
ומפרש שרד שרד מיתו ושרד
שקריבו בעמי מביאין אותו ד
אחור מקום ושרד בית הקברות
באין לקראתם ובוכין ומספדין
ש ביתד הוראטניסין חזורים
לבינת ורגו נטילס אותו ש
ומחורשהה אותו לבינת הקבר
ואחור הטעם שמה שמא נולדו
ונתנענע ממנו מעט רגל שם
ושכחוהו. ורשב"ם פ"י פעמים
שמה עתיר מביאין אותו ש
ובסוכין שאנשי בית הקברות
"טלוהו עתיר ובני הקברות
בסוכין שאנשי העיר ויליכוהו
לבינת הקברות ובשר שם וזהו
א"ר עתיר: ונאמר כן
לכבוד אוכל תרומה
כדלעיל. אבל כשהן חנושה
בה קבר אפי' אם מחלל על פני
כילה אינן נאמן דספק הוא
ש טומא כלל לרשעא
נשאר עתיר שכעורה שלא
נחשו ממצאם וכו' ואל
יחיש לספק טומאה: **רצועה**
נפקא. ורבאלין שמה חצי
יגצא מן האילן קריה חצי
בו הטומאה. ותימה חצי
שאינו מרצועת נאמנין על צידו
הקבר ליתני נמי נאמנין על
(הקברות) (הסבוכות ופירי)
ולקומס בבחלה על פני כילה
וי"ל חצי השבית לית חדוש קר
דימורו רצועה נשאר כמא
אימור לא בקיאי בציצה
ובטינוף צידו שהוא מדרבנן: